

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Jazyk, komunikace a sloh pro vyšší gymnázium
Název učebního materiálu:	Publicistické útvary - stylistické a jazykové cvičení
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_CJ0206
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	2. ročník čtyřletého gymnázia, 6. ročník osmiletého gymnázia
Autor:	Mgr. Radka Stražilová
Datum vytvoření:	20. 2. 2014
Datum ověření ve výuce:	26. 2. 2014
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Student pojmenuje publicistický útvar, svůj názor dokáže odůvodnit, posoudí užití slovní zásoby, vyhledá stylistické a jazykové chyby a opraví je.
Metodické poznámky:	Osvědčilo se plnit úkoly postupně – společně přečteme zadání jednotlivých úkolů, pak studenti pracují samostatně, nakonec ústní formou zkontrolujeme správnost řešení.

Publicistické útvary - stylistické a jazykové cvičení

1. Urči, o který publicistický útvar se jedná. Svůj názor odůvodni.

Hlavně to nevotoč, až zhasnou!

„Byly zvyklé na krásné hadry a kosmetiku. Chybí jim to. A teď se zase můžou nalíčit, načesat,“ říká ředitelka věznice Kamila Meclová. Zlodějky, podvodnice i ženy odsouzené za „el paso“ (loupežné přepadení) či pokus o vraždu bojovaly minulý úterý ve Světle nad Sázavou o titul Miss Krimi 2009.

Silně nalíčené a navoněné finalistky se soukají do pestrých společenských šatů, nervozita v zákulisí vězeňského sálu roste. Některé dámy si soutěžní kostýmy ušily samy, jiné si je půjčily od bachařek nebo vychovatelek, dalším je rodina poslala z domu.

„Nemám blbě ty prsa?“ přidržuje si soutěžící s číslem 12 na hrudi oběma rukama propastně hluboký výstřih. Nadra snědé Mercedes budou po celou soutěž hrozit vypadnutím z košíčků jejich dlouhých červených šatů, podobně na tom budou oči dozorců i členů poroty.

V sále je dusno, vzduch je vydýchaný. Na pódiu vyhrává ženská kapela K-Band (Kriminál Band) cikánskou lidovku v elektronickém provedení. Publikum - desítka zaměstnanců a stovka odsouzených žen v neforemných šedivých kalhotách a do nich zastrčených erárních košilích nebo tričkách - tleská a výská.

Miss Krimi - společenská událost sezony - se letos koná popáté. „Dnes to máme ve znamení pětky. Pět je pracovních dnů, pět je prstů... a končí mi první pětiletka trestu,“ komentuje to konferenciérka Naďa. „I já bych na sobě nějaké pětky našla,“ přidává se její obdařená kolegyně z moderátorského dua.

Za zvuků obvyklé „missí“ znělky z muzikálu Jesus Christ Superstar přicházejí na pódium soutěžící. Nejistou chůzi na podpatcích (ve věznici se chodí v pohodlných, ale o to nevzhlednějších černých bagančatech) maskují úsměvy, vlněním v bocích, vyprsenými hrudníky - podle svých možností. ...

(Týden 2009, kráceno)

2. Jakých slohových postupů bylo využito v ukázce výše? Odpověď odůvodni.

3. Vyhledej příklad užití nespisovné slovní zásoby a pokus se vysvětlit funkci jejího použití.

4. a) Vyhledej a oprav stylistické i pravopisné chyby. Třemi tečkami jsou odděleny pasáže patřící k sobě.

b) Jaký slohový útvar asi měli napsat studenti, z jejichž domácích úkolů je cvičení sestaveno? Proč?

Minulý týden mohli žáci zábřežského gymnázia shlédnout divadelní představení Pudilova válka. ... Hned v úvodu nám hlavní představitel svým výkonem prozradí, o čem to celé vlastně bude. ... Celé vystoupení probíhalo ve školní aule a mělo budit dojem školní třídy. ... V monodramatu je také důležité umění herce zaujmout, což se myslím v této hře herci podařilo. ... Nedostatkem díla však bylo neobeznámení studentů v publiku na děj, který se bude odehrávat. ... Svou vinu na tom asi má učitelův herecký výkon, který mě rovněž nezaujal. ... Nemůžu to považovat jinak než jako průměrný výkon průměrného herce. ... Nekonečné obviňování se zdá být až únavné. Navíc mluvit se studenty a u toho plnými doušky hltat alkohol, do školního prostředí moc nepatří. ... Nejsem si jistý, zda-li bych na ni šel podruhé a už vůbec ne do divadla, kde by vstupenka byla dražší. ... Po představení následovala diskuse, diváci mohli herci pokládat otázky ohledně tématu hry nebo jeho práce a života, ale pan Študent neodpovídal jasně na dotazy, jak by se dalo očekávat. ... Když se z něj žáci snažili dostat konkrétní názvy svých úspěšných děl, nezmínil ani jeden. ...

Publicistické útvary - stylistické a jazykové cvičení, pro učitele

1. Urči, o který publicistický útvar se jedná. Svůj názor odůvodni.

Jedná se o reportáž – snaží se pro čtenáře zajímavým způsobem přiblížit společenskou akci v neobvyklém prostředí. Využívá různých slohových postupů, jazykové prostředky podporující autentičnost informací...

Hlavně to nevotoč, až zhasnou!

„Byly zvyklé na krásné hadry a kosmetiku. Chybí jim to. A teď se zase můžou nalíčit, načesat,“ říká ředitelka věznice Kamila Meclová. Zlodějky, podvodnice i ženy odsouzené za „el paso“ (loupežné přepadení) či pokus o vraždu bojovaly minulý úterý ve Světlé nad Sázavou o titul Miss Krimi 2009.

Silně nalíčené a navoněné finalistky se soukají do pestrých společenských šatů, nervozita v zákulisí vězeňského sálu roste. Některé dámy si soutěžní kostýmy ušily samy, jiné si je půjčily od bachařek nebo vychovatelek, dalším je rodina poslala z domu.

„Nemám blbě ty prsa?“ přidržuje si soutěžící s číslem 12 na hrudi oběma rukama propastně hluboký výstřih. Nádra snědé Mercedes budou po celou soutěž hrozit vypadnutím z košíčků jejích dlouhých červených šatů, podobně na tom budou oči dozorců i členů poroty.

V sále je dusno, vzduch je vydýchaný. Na pódiu vyhrává ženská kapela K-Band (Kriminál Band) cikánskou lidovku v elektronickém provedení. Publikum - desítka zaměstnanců a stovka odsouzených žen v neforemných šedivých kalhotách a do nich zastrčených erárních košilích nebo tričkách - tleská a výská.

Miss Krimi - společenská událost sezony - se letos koná popáté. „Dnes to máme ve znamení pětky. Pět je pracovních dnů, pět je prstů... a končí mi první pětiletka trestu,“ komentuje to konferenciérka Naďa. „I já bych na sobě nějaké pětky našla,“ přidává se její obdařená kolegyně z moderátorského dua.

Za zvuků obvyklé „missí“ znělky z muzikálu Jesus Christ Superstar přicházejí na pódium soutěžící. Nejistou chůzí na podpatcích (ve věznici se chodí v pohodlných, ale o to nevzhlednějších černých bagančatech) maskují úsměvy, vlněním v bocích, vyprsenými hrudníky - podle svých možností. ...

(Týden 2009, kráceno)

2. Jakých slohových postupů bylo využito v ukázce výše? Odpověď odůvodni.

Např.

- popisného – viz popis soutěžících (nádra snědé Mercedes...), průběhu soutěže...
- informačního – viz např. první odstavec (Zlodějky, bojovaly minulý úterý...), promluvy vyjádřené přímými řeči...

3. Vyhledej příklad užití nespisovné slovní zásoby a pokus se vysvětlit funkci jejího použití.

Např. nevotoč, hadry, blbě, lidovku – podporují autentičnost (ve vězeňském prostředí nečekáme spisovný projev)

4. a) Vyhledej a oprav stylistické i pravopisné chyby. Třemi tečkami jsou odděleny pasáže patřící k sobě.

Pozn. Označeny jsou jen nejvýraznější nedostatky.

b) Jaký slohový útvar asi měli napsat studenti, z jejichž domácích úkolů je cvičení sestaveno?

Proč?

Studenti psali recenzi – subjektivní, hodnotící názor na divadelní představení.

Minulý týden mohli žáci zábřežského gymnázia zhlédnout divadelní představení Pudilova válka. ... Hned v úvodu nám hlavní představitel svým výkonem prozradí, o čem to celé vlastně bude. ... Celé vystoupení probíhalo ve školní aule a mělo budit dojem školní třídy. ... V monodramatu je také důležité umění herce zaujmout (dvojznačnost), což se myslím v této hře herci podařilo. ... Nedostatkem díla však bylo neobeznámení

studentů v publiku **na děj**, který se bude odehrávat. ... Svou **vinu** na tom asi **má učitelův herecký výkon (nehrál učitel)**, který mě rovněž nezaujal. ... **Nemůžu to považovat jinak než** jako průměrný výkon průměrného herce. ... Nekonečné obviňování se zdá být až únavné. Navíc mluvit se studenty a u toho plnými doušky hltat alkohol, **(nepatří čárka)** do školního prostředí moc nepatří. ... Nejsem si jistý, zda-li **bych na ni šel podruhé a už vůbec ne do divadla**, kde by vstupenka byla dražší. ... Po představení následovala diskuse, diváci mohli herci pokládat otázky ohledně tématu hry nebo jeho práce a života, ale pan Študent **neodpovídal jasně na dotazy, jak by se dalo očekávat (očekáváme, že nebude odpovídat jasně?)**. ... Když se z něj **žáci** snažili dostat konkrétní názvy **svých** úspěšných děl, nezmínil ani jeden. ...